Opinie

Maak van ons mestbeleid een volwaardig bodembeleid

Opinie

"De klimaatverandering is de reden om de armen en de benen van de Vlaamse landbouw te amputeren", schrijft VILT-redacteur Bram Bombeek in een bijdrage voor De Standaard. Ons mestbeleid moet daarom een bodembeleid worden. "Niet langer het dier en het vermoeden van fraude, maar de behoefte van de bodem en van de plant moeten centraal staan."

4 NOVEMBER 2022 – LAATST BIJGEWERKT OM 6 NOVEMBER 2022 22:25

Lees meer over:
klimaat
Boeren
mest

Op de klimaatbetoging vorige week was er bijzondere aandacht voor de boeren, maar echte empathie met hun situatie blijft lastig. Volgend jaar zullen er misschien meer landbouwers meelopen. Als minister Demir haar zin krijgt, zijn de veldwerkzaamheden dan al twee maand achter de rug en is er een zee van tijd.
Redenen om actie te voeren hebben ze in ieder geval te over. Boeren zijn als beroepsgroep de enige echte klimaatslachtoffers in Europa. Al voor de vijfde keer op zes jaar hadden ze te maken met uitzonderlijke weersomstandigheden. De klimaatjongeren schreeuwen hun ongenoegen uit, een enkeling kleeft zich vast, maar aan het einde van de dag kunnen ze onbezorgd een terrasje doen. De klimaatstress van de boer is existentieel: zal mijn oogst wel lukken? Zal er een inkomen zijn of heb ik voor niets gewerkt?
De klimaatverandering is ook de reden om de armen en de benen van de Vlaamse landbouw te amputeren. Met MAP5 konden we de Europese doelstelling bijna aanraken, maar door de droogte werd MAP6 helemaal uit koers geslagen. Als planten niet groeien, dan nemen ze ook geen nutriënten op. De voorbije jaren waren de perfecte storm voor nitraatuitspoeling.

'Ceremoniële lintjesknipper'

Dat de natuurorganisaties hier een bijzonder eenzijdig verhaal vertellen, kan hen beperkt verweten worden. Dat de minister van omgeving er niet in slaagt om historisch perspectief te bieden, is wel bijzonder kwalijk. Altijd zijn de dossiers die bij haar op het bureau belanden de meest urgente waar Vlaanderen mee te kampen heeft. Het stikstofverhaal ging onze hele economie platleggen, op ons water wordt een aanslag gepleegd. Maar 1 van onze 195 waterlopen is in orde. Een dramatische toestand.
Nochtans herinner ik mij als kind hoe bruin, kolkend schuim op de Dender stond. De stank was niet te harden. Toen kon ik niet vermoeden dat de waterkwaliteit op dat moment al aan beterhand was. De historische bronnen leren ons hoe de leerlooierijen en andere fabrieken onze rivieren okergeel kleurden. Gedurende de grootste delen van de 19de en de 20ste eeuw was de Dender biologisch dood. Vandaag kan je er kanovaren en wordt er meerval gevangen.
De intellectuele eerlijkheid gebiedt me om te zeggen dat onze frieten en groenten een probleem zijn. Waar we met varkensvlees een zelfvoorzieningsgraad van 250 procent halen, is dat voor de diepvriesgroenten en frietaardappelen nog een pak meer. Bovendien zijn deze teelten erg nitraatgevoelig. De vraag is of we daarvoor minstens 10.000 jobs dan maar moeten opgeven?
Bijzonder pijnlijk is dat Jan Jambon recent een splinternieuwe frietfabriek opende, maar dat Demir nu een bom legt onder die hele industrie. Zo herleidt ze haar Minister-President tot een ceremoniële lintjesknipper. Voor de N-VA is die situatie onhoudbaar. Na de regering Michel dreigt ook de regering Jambon perte totale in de muur te belanden. Het einde van een beleidspartij.

Bodembeleid

Gelukkig ligt de oplossing voor de hand. “Dit is het eerste plan met het juiste vertrekpunt: het belang van een gezonde bodem”, schrijven Natuurpunt en BBL. Ze hebben daarin gelijk en we gaan zelfs nog niet ver genoeg. Ons mestbeleid moet volledig op de schop en een volwaardig bodembeleid worden. Niet langer het dier en het vermoeden van fraude, maar de behoefte van de bodem en van de plant moeten centraal staan.
Concreet betekent dat bemestingsnormen in functie van gewas en bodemtype. De stikstofspons gras zal meer bemest mogen worden, net als wintergranen. Maïs staat op een kariger dieet. De veeteelt herstellen we in zijn historische rol: niet in de eerste plaats leverancier van vlees of melk, maar van hoogwaardige dierlijke mest. Het stikstofakkoord wordt in die zin herdacht.
Mest houdt de bodem gezond, maar we streven naar een evenwicht waarbij de afvoer aan nutriënten door de oogst weer volledig wordt aangevuld met voedingsstoffen. Voor de wispelturige residu-analyses komt een brede set van KPI’s in de plaats. Organische stof is daarbij de gouden graal. In plaats van controles en boetes komt er een systeem van vertrouwen en beloning. Het idee dat de boeren met de huidige mestprijzen wetens en willen zouden overbemesten, is gewoon ridicuul. Nooit komt er nog een beter moment om de sprong te wagen.
Onze minister van omgeving moet met een duidelijk mandaat naar de EU stappen. Zonder voorafgaand akkoord over de sanering van de varkenssector en een toelating voor innovaties als RENURE komen we niet meer aan tafel over het de Nitraatrichtlijn. Vlaanderen laat zich de wet niet dicteren door anonieme bureaucraten. Er is nog geen enkele milieu-uitdaging opgelost zonder technische vooruitgang.
Onmiddellijk succes kan deze aanpak niet garanderen, al zal betere waterkwaliteit uiteindelijk wel het gevolg zijn. Binnen tien jaar is het de enige weg om ons te wapenen voor de storm. Aan de grillen van de natuur zijn wij als mens altijd overgeleverd. Alleen over de bodem hebben we een beetje controle. Daar hangt ons lot van af.

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/

screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada